

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 105/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky spoločnosti **Beko Manufacturing Slovakia spol. s r.o.**, Hlavná 5039/1A, Poprad, IČO 35 796 570, zastúpenej Zukalová – Advokátska kancelária s. r. o., Černyševského 46, Bratislava, proti uzneseniam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1CdoPr/7/2024 z 30. októbra 2024 a sp. zn. 1CdoPr/8/2024 z 30. októbra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami všeobecného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť. Zároveň sa sťažovateľka domáha aj zrušenia rozhodnutí súdov nižších stupňov (krajského súdu, ako aj okresného súdu) a vrátenia veci na ďalšie konanie Okresnému súdu Poprad.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:
3. Dňa 10. mája 2021 podal žalobca [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „žalobca“) proti sťažovateľke ako žalovanej na okresnom súde žalobu o zaplatenie sumy 7 457,12 eur s príslušenstvom, a to z titulu náhrady mzdy z dôvodu okamžitého skončenia pracovného pomeru zo strany žalobcu ako zamestnanca sťažovateľky. Konanie bolo okresným súdom vedené pod sp. zn. 21Cpr/4/2021.
4. Dňa 29. júna 2021 podala sťažovateľka v postavení žalobkyne proti [REDAKOVANÉ] ako žalovanému na okresnom súde žalobu o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru. Konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 11Cpr/7/2021.

5. Okresný súd rozhodol vo veci vedenej žalobcom proti sťažovateľke o zaplatenie náhrady mzdy rozsudkom pre zmeškanie č. k. 21Cpr/4/2021-148 z 20. januára 2022 a uložil sťažovateľke povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7 457,12 eur s príslušenstvom.

6. Proti rozsudku pre zmeškanie podala sťažovateľka jednak odvolanie z dôvodu, že neboli splnené dôvody na vydanie rozsudku pre zmeškanie, a jednak sťažovateľka podala návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu existencie ospravedlniteľných dôvodov na zmeškanie lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe, ktoré sťažovateľka videla v tom, že dôvodne očakávala, že okresný súd v záujme hospodárnosti konania spojí na spoločné konanie vec o zaplatenie náhrady mzdy (21Cpr/4/2021) s vecou o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru (11Cpr/7/2021).

7. Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 22CoPr/2/2023 z 24. októbra 2023 odvolanie sťažovateľky proti rozsudku pre zmeškanie odmietol, zastávajúc názor, že keďže v zmysle § 356 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia, aj odvolací súd zastával názor, že podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie v danej veci splnené boli, a teda odvolanie sťažovateľky krajský súd postupom podľa § 386 písm. c) CSP odmietol.

8. Z odôvodnenia rozhodnutia o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie tiež vyplýva, že v priebehu odvolacieho konania žalobca vzal svoju žalobu o náhradu mzdy v celom rozsahu späť a navrhol zrušiť rozsudok pre zmeškanie, keďže sťažovateľka mu žalovanú náhradu mzdy dobrovoľne uhradila.

9. Okresný súd uznesením č. k. 21Cpr/4/2021-237 z 22. apríla 2022 zamietol návrh sťažovateľky na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

10. Proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 9 CoPr/5/2022-295 z 23. marca 2023 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil.

11. Obe rozhodnutia odvolacieho súdu, teda rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie, ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, sťažovateľka napadla dovolaniami.

12. Pokiaľ ide o dovolanie sťažovateľky smerujúce proti rozhodnutiu o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie, toto najvyšší súd odmietol uznesením sp. zn. 1 CdoPr/8/2024 z 30. októbra 2024 (ďalej len „napadnuté dovolacie rozhodnutie 2“) pre nezachovanie zákonom stanovenej lehoty na podanie dovolania ako oneskorene podané [§ 447 písm. a) CSP].

13. O dovolaní sťažovateľky proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 CdoPr/7/2024 z 30. októbra 2024 (ďalej len „napadnuté dovolacie rozhodnutie 1“) tak, že dovolanie zamietol.

14. Z napadnutého dovolacieho rozhodnutia 1 vyplýva, že «*V konaní o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie súd skúma len to, či žalovaný ne/preukázal existenciu ospravedlniteľných dôvodov zmeškania lehoty na podanie vyjadrenia, ako vyplýva z ustanovenia § 277 ods. 1, 3 CSP, teda neskúma splnenie podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 277 ods. 1 CSP sú len také okolnosti, ktoré na strane žalovaného nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol k žalobe vyjadriť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod*

ospravedlňujúci zmeškanie lehoty na podanie vyjadrenia. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalovanému bola vopred známa.

V prejednávacom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že nižšie súdy svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založili ich nepreskúmateľnosť či arbitrárnosť, ktorú naznačuje žalovaný vo svojom dovolaní. Dovolací súd podotýka, že námietky dovolateľa sú zjavne neopodstatnené, nakoľko súd prvej inštancie riadne zdôvodnil, prečo mal za to, že očakávané spojenie konaní sp. zn. 21Cpr/4/2021 a sp. zn. 11Cpr/7/2021 nie je relevantným ospravedlniteľným dôvodom, ktorý je predpokladom pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie podľa § 277 ods. 1 CSP. Z bodu 8. odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie je zrejmé, že ospravedlniteľnosť dôvodu, pre ktorý dovolateľ žiadal zrušiť rozsudok pre zmeškanie, súd prvej inštancie posudzoval aj s ohľadom na všetky skutkové okolnosti a časové súvislosti prípadu a správanie sa sporovej strany, teda aj s ohľadom na paralelne vedené konanie sp. zn. 11Cpr/7/2021 a jeho (podľa názoru dovolateľa) obligatórne spojenie s konaním sp. zn. 21Cpr/4/2021. Po vymedzení časových súvislostí a okolností, ktoré predchádzali vydaniu rozsudku pre zmeškanie, súd prvej inštancie uviedol, že podľa jeho názoru sa žalovaný bez primeraného dôvodu spoliehal, že nie je potrebné podať vyjadrenie k žalobe v predmetnej veci. Doplnil, že zo žiadnych okolností nevyplývalo, že súd konania už v čase plynutia lehoty na podanie vyjadrenia k žalobe v predmetnej veci spojí a že vyjadrenia žalovaného vo veci sp. zn. 11Cpr/7/2021 budú považované za vyjadrenia k žalobe sp. zn. 21Cpr/4/2021. Naopak v čase doručenia žaloby v predmetnej veci už bolo žalovanému zrejmé, že sa konania vedú oddelene, a keď v rovnakom čase vedel podať vyjadrenie vo veci sp. zn. 11Cpr/7/2021 nič mu nebránilo podať vyjadrenie v predmetnej veci, resp. aspoň súdu uviesť, že poukazuje na svoje vyjadrenia vo veci sp. zn. 11Cpr/7/2021. Nakoľko sa nejednalo o žiadny náhly a nečakaný dôvod, pre ktorý nemohol žalovaný vyjadrenie k žalobe v určenej lehote podať, súd prvej inštancie dôvod, pre ktorý žalovaný žiadal zrušiť rozsudok pre zmeškanie vydaný v predmetnej veci, nepovažoval za dôvod ospravedlniteľný.

Odvolací súd, ktorý potvrdil prvostupňové uznesenie, najskôr poukázal na správne skutkové a právne závery prvostupňového súdu a nakoľko sa na týchto nič nezmenilo ani v priebehu odvolacieho konania, na tieto odkázal (§ 387 ods. 2 CSP). Mal za to, že sa súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zaoberal všetkými tvrdeniami žalovaného, ktorými žalovaný odôvodnil návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Následne odvolací súd uviedol, že súdu nie je možné pripísať zodpovednosť za okolnosti, ktoré nastali mimo sféry jeho vplyvu. Za potrebné považoval tiež uviesť to, že zásada „vigilantibus iura scripta sunt“ zdôrazňuje vlastné pričinenie pre ochranu svojich práv a požaduje, aby účastník konania sledoval svoje subjektívne práva a robil také kroky, v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozovaniu a poškodzovaniu (II. ÚS 213/09 z 27. mája 2009).

K námietke dovolateľa, týkajúcej sa argumentácie, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal námietkou dovolateľa poukazujúcou na to, že súd prvej inštancie pochybil, keď po zapísaní druhej veci sp. zn. 11Cpr/7/2021 do príslušného súdneho registra nevykonal lustráciu predchádzajúcich zápisov v registri (pozri bod 7. tohto uznesenia), dovolací súd uvádza, že táto sa netýka procesného postupu

súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cpr/4/2021, ale práve vo veci sp. zn. 11Cpr/7/2021, teda odvolací súd ani nemal dôvod sa predmetnou námietkou zaoberať, nakoľko táto sa zjavne netýkala preskúmvanej veci.

... Dovolateľ napadol predmetné uznesenie odvolacieho súdu aj z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolací súd s poukazom na § 421 ods. 2 CSP uvádza, že dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP. Keďže odvolací súd v odvolacom konaní preskúmaval uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktoré je zaradené pod § 357 písm. h) CSP, dovolací súd dovolanie žalovaného v tejto časti v súlade s § 447 písm. c) odmietol ako neprípustné.

Zhrnúc vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ (žalovaný) neopodstatnene namietal porušenie práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Nakoľko dovolanie smerovalo proti uzneseniu odvolacieho súdu, dovolací súd uznesením dovolanie v časti týkajúcej sa dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP zamietol podľa § 448 CSP ako dovolanie, ktoré je síce prípustné, ale nie je dôvodné a v časti týkajúcej sa dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) odmietol podľa § 447 písm. c) ako procesne neprípustné.».

II.

Argumentácia sťažovateľky

15. Sťažovateľka sa domáha prieskumu napadnutých uznesení dovolacieho súdu, zastávajúc názor, že najvyšší súd nepostupoval vo veci ústavne konformným spôsobom, keďže sa nevysporiadal s podstatnými argumentmi sťažovateľky týkajúcimi sa pochybenia súdov spočívajúceho v tom, že nespojili na spoločné konanie veci vedené okresným súdom pod sp. zn. 21Cpr/4/2021 a 11Cpr/7/2021, čím zároveň porušili kogentné ustanovenie § 166 ods. 1 CSP, podľa ktorého v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Ak boli také konania pridelené viacerým sudcom toho istého súdu, rozhodne o spojení konaní ten sudca, u ktorého sa začalo konanie skôr.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že došlo k porušeniu jej základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutými uzneseniami, ktorými najvyšší súd odmietol a zamietol jej dovolania, pričom sa nevysporiadal s námietkou sťažovateľky o chybnom procesnom postupe všeobecných súdov spočívajúcom v nespojení súvisiacich konaní, čím jej odňal možnosť konať pred súdom.

17. Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy proti rozhodnutiu či zásahom všeobecných súdov je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávných princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom boli alebo neboli dotknuté chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom

kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neutržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, I. ÚS 129/2015).

18. Pokiaľ ide o napadnuté dovolacie rozhodnutie 2, sťažovateľka akoby celkom opomenula, že najvyšší súd jej dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu krajského súdu o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku pre zmeškanie odmietol ako oneskorene podané.

19. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti ani len nerozporuje záver najvyššieho súdu o oneskorenosti podania jej dovolania.

20. Námietky sťažovateľky proti napadnutému dovolaciemu rozhodnutiu 2 teda nie sú v nijakej príčinnej súvislosti s odôvodnením napadnutého dovolacieho rozhodnutia 2. Jednoducho povedané, najvyšší súd sa dovolacími námietskami sťažovateľky proti rozhodnutiu krajského súdu o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku pre zmeškanie vôbec nezaoberal, keďže dovolanie bolo sťažovateľkou podané po uplynutí zákonnej lehoty. Z tohto dôvodu nemohlo ani dôjsť k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej základných práv a slobôd podľa ústavy a práv podľa dohovoru napadnutým dovolacím rozhodnutím 2.

21. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

22. Z už uvedených dôvodov, teda pre absenciu príčinnej súvislosti medzi sťažnostnými námietskami sťažovateľky a napadnutým dovolacím rozhodnutím 2, musel ústavný súd postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietnuť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

23. Napadnutým dovolacím rozhodnutím 1 najvyšší súd zamietol dovolanie sťažovateľky smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľky na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

24. Podľa § 277 ods. 1 CSP ak žalovaný z ospravedlňiteľných dôvodov zmeškal lehotu na podanie vyjadrenia podľa § 273 písm. a), môže podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie spolu s vyjadrením. Ak súd, ktorý rozsudok pre zmeškanie vydal, návrhu vyhovie, rozsudok pre zmeškanie uznesením zruší a začne vo veci opäť konať.

25. Všeobecné súdy vrátane najvyššieho súdu jasne a zrozumiteľne vysvetlili, že skutočnosť, že sťažovateľka predpokladala a spoliehala sa, že dôjde k spojeniu súvisiacich vecí na spoločné konanie, čo bolo aj dôvodom, prečo nepodala v konaní vedenom žalobcom proti nej o náhradu mzdy v súdom stanovenej lehote vyjadrenie k žalobe, nie je ospravedlňiteľným dôvodom tak, ako ho má na mysli § 277 ods. 1 CSP. Musí ísť o náhly a nečakaný dôvod, pre ktorý nemohol žalovaný vyjadrenie

k žalobe v určenej lehote podať. Aj z pohľadu ústavného súdu je celkom nepochopiteľné, prečo sa sťažovateľka k žalobe podanej žalobcom a vedenej okresným súdom pod sp. zn. 21 Cpr/4/2021 v súdom stanovenej lehote nevyjadрила, keď jej v tom nebránila nijaká náhla prekážka či dôvod.

26. Zároveň najvyšší súd správne poukázal aj na skutočnosť, že okresný súd v konaní o žalobe žalobcu, ktorou sa od sťažovateľky domáhal náhrady mzdy v konaní sp. zn. 21 Cpr/4/2021, nemohol lustráciou, ktorá sa vykonáva po napadnutí veci na súd, zistiť existenciu súvisiaceho konania, keďže nijaké také konanie v čase podania žaloby žalobcom neexistovalo. Vykonať lustráciu súvisiacich konaní mohol až okresný súd v konaní o žalobe sťažovateľky o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktorá bola na okresnom súde podaná o 50 dní neskôr ako žaloba žalobcu o náhradu mzdy, a teda táto námietka sa netýka procesného postupu súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21Cpr/4/2021, ale práve vo veci sp. zn. 11Cpr/7/2021, teda odvolací súd ani nemal dôvod sa predmetnou námietkou zaoberať, pretože táto sa zjavne netýkala preskúmvanej veci.

27. Z týchto dôvodov musel ústavný súd odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj proti napadnutému dovolaciemu rozhodnutiu 1 postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

28. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

29. Nad rámec už uvedeného ústavný súd ešte dodáva, že sťažovateľka sa v častiach 5 až 7 petitu ústavnej sťažnosti domáha aj zrušenia uznesení krajského súdu č. k. 22 CoPr/2/2023-341 z 24. októbra 2023 a sp. zn. 9 CoPr/5/2022 z 23. marca 2023, ako aj rozsudku okresného súdu č. k. 21 Cpr/4/2021-148 z 20. januára 2022, pričom navrhuje vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uvedené nie je procesne akceptovateľné, keďže sťažovateľka ako porušovateľka svojich základných práv a slobôd podľa ústavy a práv podľa dohovoru jasne označuje najvyšší súd ako súd dovolací a jeho rozhodnutia vydané v dovolacom konaní a proti najvyššiemu súdu sa aj v častiach 1 a 2 petitu formulovaného v ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia ňou označených základných práv a slobôd podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Vzhľadom na výrok tohto uznesenia však uvedený nedostatok nemá z hľadiska kompetenčného reťazca v posudzovanom rozhodovaní všeobecného súdnictva relevantný výsledkový význam.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

Košiciach 11. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu